

7/16938

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 1544

10 Aralık 2010

Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-16938)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 30.11.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02- 26984 sayılı yazısı.

Mersin Milletvekili Sayın Ali Rıza ÖZTÜRK'ün, tarafıma tevcih ettiği 7/16938 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Türkiye Atom Enerjisi Kurumundan alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

-Önerge Cevabı (2 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :	Bilgi :
TBMM Bşk.	Başbakanlık

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ RIZA ÖZTÜRK'ÜN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/16938)**

Sorular 1, 2, 3, 4, 7:

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti arasında Türkiye Cumhuriyetinde Akkuyu sahasında bir nükleer güç santralının tesisine ve işletimine dair işbirliğine ilişkin anlaşma, 12.05.2010 tarihinde imzalanmış olup, anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu dair 6007 sayılı Kanun, 15.7.2010 tarihinde TBMM'de kabul edildi. Anlaşmaya göre Rusya, Akkuyu'da 4 adet VVER 1200 model tipli nükleer güç reaktörleri kuracaktır. Nükleer santral alanındaki bilim adamları; Akkuyu'da kurulması kararlaştırılan VVER 1200 modeli nükleer güç santralının Rusya tarafından yeni geliştirildiğini, halen tasarım aşamasında olduğunu, henüz işletmeye alınıp denenmediğini, rüştünü ispatlamadığını söylemektedirler. Bu çerçevede;

1-Akkuyu'da kurulması kararlaştırılan Rus malı VVER-1200 tipi reaktörlerin henüz işletmeye alındığı, işletme halinde bulunduğu ve halen işletildiği dünyada bir tek ülke var mıdır? Dünya üzerinde henüz ticari işletmeye geçmiş bir VVER-1200 tipi nükleer santral var mıdır? Varsa bu ülke/ülkeler hangileridir?

2- Akkuyu'da kurulması kararlaştırılan VVER-1200 tipi nükleer güç santralin; herhangi bir işletme deneyimi var mıdır? Ticari ve ekonomik sonuçları ortaya çıkmış mıdır?

3-Halen Rusya'da inşa edilmekte olan "Leningrad Nükleer Santrali Faz II, 1.ünitesi" ile "Novovoronezh Nükleer Santrali Faz II, 1.ünitesi" olmak üzere iki adet santral dışında halen Rusya'da ya da başka bir ülkede inşa edilmiş ya da halen inşa edilmekte olan VVER-1200 model tipi reaktör var mıdır?

4-Dünya'da VVER -1200 tipi reaktörlerin inşa edildiği Rusya'nın dışında başka ülke/ülkeler var mıdır? Varsa bu ülkeler hangileridir?

7-Nükleer bilim adamlarının, dünyada ticari işletmeye geçmiş bir VVER-1200 tipi nükleer santrali bulunmadığı, ticari ve ekonomik sonuçlarının belirsiz olduğu yönündeki iddiaları dikkate alındığında Akkuyu için Rus teknolojisi VVER-1200 tipi nükleer reaktörünün seçilmesinin nedeni nedir?

Cevaplar 1, 2, 3, 4, 7:

VVER-1200 tipi reaktörler işletimde olan VVER-1000 reaktörlerinin güvenlik ve performans açısından geliştirilmiş modelidir. VVER-1200 tipi reaktörlerin henüz işletimde olan bir modeli bulunmamaktadır. Ancak, işletimde olan bir reaktörün hazırlık ve inşa süreleri dikkate alındığında en az 15 yıl öncesinin teknolojisi üzerine kurulabileceği ve dolayısıyla işletme halindeki bir reaktörün aynısı olan bir reaktör tercih edildiğinde son 15 yıl içinde gelişen teknolojilere uygun olarak yenilenmiş ve geliştirilmiş bir reaktöre sahip olmanın mümkün olmayacağı ortadadır. Bu nedenle TAEK, Nükleer Güç Santrallerinin Lisanslanmasına İlişkin Yönergesinde yer aldığı üzere var olan bir tasarım üzerine yapılan iyileştirmelere sahip yeni tasarımların dünyadaki uygulamalar paralelinde ülkemizde uygulanabileceğini kabul etmektedir. Ancak koşul olarak tasarımın inşa edilmek üzere lisanslanmış ve inşaatına başlanmış bir örneğinin olmasını istemektedir. Nükleer reaktörlerin lisanslanması aşamasında tesisin güvenli bir tasarıma sahip olup olmadığının değerlendirilmesi inşaat lisansı verilirken yapılmakta ve daha sonraki aşamalarda tesisin tasarıma uygun bir şekilde inşa edilip edilmediği takip edilmektedir. VVER-1200'ler düzenleyici kurumlarından inşaat lisansı alınarak Rusya'da kurulmaya başlanmıştır.

VVER-1200 tasarımı 2008 yılında Bakanlığımızca başlatılan yarışma süreci içerisinde TAEK kriterlerine uygunluk açısından değerlendirilmiş ve lisanslama sırasında ayrıntılı gözden geçirme ve değerlendirme yapma hakkı saklı tutularak tasarımın TAEK kriterleri açısından yeterli olduğu tespit edilmiştir.

Benzer bir ön değerlendirmeyi Finlandiya düzenleyici kuruluşu olan STUK gerçekleştirmiş, aynı şekilde ayrıntılı değerlendirme hakkı saklı tutulmak kaydıyla VVER-1200 tasarımının tasarım hedefleri ve prensipleri açısından kabul edilebilirliği kurucuya bildirilmiştir. VVER tipi reaktörler, Rusya Federasyonunun yanı sıra in, ek Cumhuriyeti, Finlandiya, Macaristan, Hindistan, Slovakya ve Ukrayna gibi diğer bazı ülkelerde de mevcut durumda işletim halinde bulunmaktadır. Rusya'da bulunan Leningrad ve Novovoronezh Nükleer Santralleri haricinde inşa edilmiş bir VVER-1200 tipi reaktör mevcut durumda bulunmamasına karşın dünyada, inşa halindeki 10 adet VVER tipi reaktörlerden 4' VVER-1200 tipi reaktörlerdir.

Diğer taraftan, VVER-1200 gibi nc nesil olarak nitelendirilen başka reaktör tipleri de bulunmaktadır. Bunlara rnek olarak Güney Kore tasarımı APR1400, Fransız tasarımı EPR ve ABD tasarımı AP1000 verilebilir. Bu reaktörlerin de işletme halinde bulunan bir rneği bulunmadığı bilinmektedir. Bununla birlikte iki nite APR1400 Güney Kore'de, birer nite EPR Finlandiya ve Fransa'da, dört nite AP1000 ise in'de halen inşa halinde bulunmaktadır. Bu reaktörlerin geliştirilmelerine temel teşkil eden PVVR tipi reaktörlerin başarılı işletme deneyimleri, bahsi geçen nc nesil reaktörlerin kurulmaları için yeterli referansı sağlamaktadır.

Soru 5:

Akkuyu'da kurulması kararlaştırılan VVER-1200 tipi reaktörleri, Avrupa Birliği'nin ilgili standartlarına uymakta mıdır? Rusya'nın son yıllarda geliştirdiği VVER-1000 ve VVER-1200 tipi nükleer reaktörlerin, AB'de sertifikası var mıdır? Akkuyu'da kurulması kararlaştırılan VVER-1200 tipi reaktörleri için AB Standartlarına göre işletme için sertifika ve lisans alma imkânı var mıdır?

Cevap 5:

Avrupa'da bir reaktörün nihai inşaat-işletme lisansının AB tarafından onaylanması söz konusu olmayıp her ülke kendi lisansını verme egemenliğine sahiptir. Yukarıda da izah edildiği üzere VVER-1200 tipi reaktörler işletimde olan VVER-1000 reaktörlerinin güvenlik ve performans açısından geliştirilmiş modelidir.

Soru 6:

Rusya tarafından Bulgaristan-Belene'de kurma aşamasına getirilen VVER-1000 tipi santrallerin iptal edilmelerinin nedeni nedir?

Cevap 6:

Belene'deki inşaat resmi olarak 2008 yılında başlamış olmasına rağmen řu ana kadar yalnızca saha ile ilgili hazırlık çalışmaları yapılmıştır. Bunun nedeninin Bulgaristan Hkmeti'nin stratejik ortak arama çalışmaları ve politik karar olduğu bilinmektedir. Projeye göre kurulması planlanan üniteler 2 adet 1.060 MWe'lik VVER-1000 (AES-92) modeli olup, bu ünitelerin ticari işletmeye geçme tarihleri sırasıyla 2014 ve 2015 yılları olarak planlanmıştır.